

ОӘЖ 373.3:004

БАСТАУЫШ СЫНЫПТА ОҚЫТУ МЕН ОҚУ ҮДЕРІСІНДЕГІ АКТ-НЫҢ РӨЛІ

Тұрмахан Гүлнұр Алматбекқызы

магистрант, Мұхтар Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан Университеті,
Шымкент қ., Қазақстан

Зерттелетін мәселенің өзектілігі бастауыш мектептің оқу-тәрбие процесінде цифрлық технологияларды қолданудың әдістемелік және технологиялық тәсілдерін әзірлеу қажеттілігімен байланысты. Бұл мақалада бастауыш сынып оқушыларының білім беру бағытын жүзеге асыруда цифрлық оқыту ресурстарын пайдалану мәселесі қарастырылады. Зерттеудің мақсаты-бастауыш сынып оқушыларының білім беру бағытын жүзеге асырудың әртүрлі кезеңдерінде цифрлық білім беру ресурстарын пайдалану мүмкіндіктерін қарастыру. Мақалада бастауыш сынып оқушыларының жеке бағыттарын жүзеге асыруда цифрлық білім беру ресурстарын пайдаланудың тиімділігін қамтамасыз ететін педагогикалық жағдайлар анықталған. Зерттеу барысында келесі әдістер қолданылды: эксперименттік әдістер (анықтау эксперименті және эксперименттік дайындық); теориялық талдау; алынған нәтижелерді сандық және сапалық талдау, анықтау эксперименті кезеңінде эмпирикалық мәліметтерді жинауға арналған сауалнама әдісі.

Кілт сөздер: цифрлық білім беру ресурсы, цифрлық технологиялар, цифрлық оқыту, АКТ.

Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (АКТ) - білім беру ландшафтында төңкеріс жасап, оқыту мен оқу тәжірибесінің трансформациялық дәуірін бастады. АКТ негізінде оқыту білім беру тәжірибесін жақсарту үшін цифрлық құралдарды, құрылғыларды және платформаларды біріктіруді қамтиды. Интерактивті сабақтардан бастап онлайн ынтымақтастыққа дейін АКТ заманауи білім берудің ірге тасына айналды, ол мұғалімдер мен оқушылар үшін жаңа мүмкіндіктер ұсынады.

Мектептердегі АКТ-ға негізделген оқыту-оқыту тәсілдері ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың (АКТ) құралдары мен құралдарын сыныпқа біріктіруді қамтиды. Бұл интеграция ғылым, ағылшын тілі және математика сияқты пәндер бойынша мазмұнды жеткізу үшін Smart LED теледидарларын, планшеттік компьютерлерді және интерактивті электрондық оқыту қолданбаларын пайдалануды қамтиды. Оқыту мен оқуда АКТ-ны қолдану оқушылардың оқу жетістіктерін жақсартуға, олардың оқуға деген

қызығушылықтарын арттыруға, сабаққа қатысу мен қабылдау көрсеткіштерін арттыруға ықпал ететіні анықталды. Бұл сонымен қатар мұғалімдердің оқыту тәжірибесін мұғалімге бағытталғаннан студентке бағытталғанға ауыстырады, олардың оқытуға деген қызығушылығын арттырады және оларға жеңілдетеді. Мұғалімдердің АКТ интеграциясының тиімділігін қабылдауы АКТ құралдарымен және құралдарымен, сондай-ақ біліктілікті арттыру бойынша оқыту бағдарламаларымен жақсы жабдықталған дайындықтың маңыздылығын көрсетеді.

Зерттеуде цифрлық технологиялар мен білім беру бағытын біріктіру қажеттілігі қазіргі кезде бастауыш жалпы білім берудің стандартының міндеттерімен байланысты. Онда тек пән ғана емес, сонымен қатар негізгі білім беру бағдарламасын меңгерудің мета-пәндік нәтижелері де бар. Олардың ішінде коммуникативті-танымдық міндеттерді шешу үшін ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құралдарын қолдана білу, Интернеттің ашық білім беру ақпараттық кеңістігінде ұсынылған ақпаратпен жұмыс істей білу және т.б. Стандарттың этодологиялық негізі-оқушыны оқу іс-әрекетінің белсенді субъектісі лауазымына ауыстыруды көздейтін жүйелік-іс-әрекеттік тәсіл. Мақсатты түрде әзірленген дараланған білім беру бағдарламасын ұсынатын жеке білім беру бағыты білім беру іс-әрекетінің субъектісінің ұстанымын қамтамасыз етеді, өзін-өзі жүзеге асыруда таңдаған психологиялық-педагогикалық қолдау негізінде олардың өзін-өзі тәрбиелеуін қалыптастыруға ықпал етеді.

Қазіргі білім беруді цифрландыру қарқынды дамып келеді және оны үкімет пен жалпы жұртшылық қолдайды. Цифрлық технологияны енгізу білім берудің барлық деңгейлерінде, соның ішінде бастауыш мектепте де орын алады. Ұлттық зерттеушілер цифрлық білім беру ортасының дамуын оқу тәжірибесінің тиімділігін арттыруға байланысты мәселелерді шешумен байланыстырады. Цифрлық технологиялар мектептерде оқыту мен оқуға оң әсерін тигізетіні дәлелденді [1].

Сонымен бірге, ғылыми-педагогикалық әдебиеттерді зерттеу және бастауыш мектептерде цифрлық технологияларды қолдану практикасы цифрлық оқыту ресурстарының дидактикалық мүмкіндіктері мен оларды бастауыш мектептердің оқу-тәрбие процесінде қолданудың әдістемелік және технологиялық тәсілдерінің жеткіліксіз дамуы арасындағы қайшылықты анықтады.

АКТ-ны қолдануға қатысты тек оқу процесін ұйымдастыруды ғана емес, сонымен қатар осы құралдарды әртүрлі оқу орталарын құру үшін пайдалануды ерекше атап өту қажет. Бұл жағдайда бастауыш сынып мұғалімдерінің АКТ-ға қатынасы, олардың білім беруде АКТ құралдарын қолдану құзыреттілігі, олардың артықшылықтары мен кемшіліктерін бағалау, осы саладағы құзыреттіліктерін дәйекті түрде жетілдіру маңызды болады[2].

Мектепте акт құралдарын қолдануды дамытудағы европа елдерінің тәжірибесін салыстыратын халықаралық зерттеулер бастауыш сынып мұғалімдерінің жартысына жуығы құзыреттілікті дамыту семинарларына жылына 6 күннен астам уақыт жұмсайтынын көрсетеді (ЕО бойынша орташа көрсеткіш 48% құрайды). Соңғы зерттеулер ақпараттық сауаттылық пен АКТ-ны білім беруде қолдану талдайды.

Дегенмен, бастауыш мектептерде АКТ-ны тиімді пайдалану, бастауыш сынып оқушыларының АКТ дағдыларын дамытуға емес, олардың АКТ мүмкіндіктерін дамытуға бағытталған. Білім берудегі АКТ-ның басты назарында бастауыш сынып оқушыларының АКТ дағдыларын емес, АКТ мүмкіндіктерін дамыту болуы керек деген консенсус артып келеді. Себебі кез-келген білім алушы АКТ дағдыларын немесе АКТ-ның бірқатар әдістерін біле алады.

Білім берудегі АКТ маңыздылығына байланысты есте сақтау керек негізгі мәселелер мыналар болып табылады.

E-learning немесе онлайн оқыту: Білім беруде АКТ-ның болуы білім алушы мен мұғалімдерге оқудың жаңа тәсілдерін ашуға мүмкіндік береді. Электрондық оқыту немесе онлайн оқыту бұл мектептерге білім алушының сыныпта оқу бағдарламасы материалдарына қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін мүмкіндіктер ашып қана қоймайды, сонымен қатар оларға білім алушының сыныптан тыс уақытта да қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

АКТ инклюзивтілікті қамтамасыз етеді: АКТ-ның білім берудегі артықшылығы-сыныптағы барлық оқушылар оқу жоспарының материалдарын толық ала алады.

АКТ жоғары деңгейлі ойлау дағдыларын дамытуға ықпал етеді: бағалауды, жоспарлауды, бақылауды және рефлексияны қамтитын жаңа дамыған ғасырдың негізгі дағдылардың бірі. Білім беруде АКТ-ны тиімді пайдалану проблемаларды шешуде АКТ-ны пайдалануды түсіндіру және негіздеу сияқты дағдыларды қажет етеді.

АКТ-ны қолдану оқуды ынталандырады: Жаңа технологиямен оқыту, білім алушының АКТ-ке деген қызығушылығын, оқуға деген ынта жігерін арттырады.

АКТ интеграциясы ұлттық оқу жоспарының негізгі бөлігі болып табылады: Цифрлық технологияларды немесе АКТ-ны біріктіру ҚР оқу бағдарламасының маңызды бөлігі болып табылады.

АКТ қолдану технологиямен тиімді саралау нұсқауына мүмкіндік береді: Біз әртүрлі қарқындар мен стильдерде әртүрлі үйренеміз және технология мұның орын алуына мүмкіндік береді.

Қорытындылай келе, атап өтілген көптеген себептер АКТ-ны білім берудегі интеграциялауға ықпал етеді. Біз Акт үстемдік ететін және көбірек білім мен білімді қалыптастыру қажеттілігімізге негізделген қарқынды дамып келе

жатқан әлемде өмір сүріп жатырмыз. Осылайша, АКТ-ның қазіргі уақытта да, болашақта болуы қоғамның білім беруді қамтитын өмір салтын жақсартуға деген мәңгілік ұмтылысының тікелей нәтижесі болып табылады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Kamylyis P., Punie Y., Devine J. (2015). Promoting Effective Digital - Age Learning - A European Framework for Digitally-Competent Educational Organizations.
2. Prensky M. (2001). Digital Native, Digital Immigrants. On the Horizon. MCB University Press, 9 (5). <http://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20>
3. <https://www-news18>

РОЛЬ ИКТ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ

Тұрмахан Гүлнұр Алматбекқызы

Актуальность исследуемой проблемы обусловлена необходимостью разработки методических и технологических подходов к использованию цифровых технологий в учебно-воспитательном процессе начальной школы. В данной статье рассматривается проблема использования ресурсов цифрового обучения в реализации образовательной направленности младших школьников. Цель исследования - рассмотреть возможности использования цифровых образовательных ресурсов на различных этапах реализации образовательной направленности младших школьников. В статье определены педагогические условия, обеспечивающие эффективность использования цифровых образовательных ресурсов в реализации индивидуальных направлений деятельности младших школьников. В ходе исследования использовались следующие методы: экспериментальные методы (констатирующий эксперимент и экспериментальная подготовка); теоретический анализ; количественный и качественный анализ полученных результатов, метод анкетирования для сбора эмпирических данных на этапе констатирующего эксперимента.

Ключевые слова: цифровой образовательный ресурс, цифровые технологии, цифровое обучение, ИКТ.

THE ROLE OF ICT IN THE LEARNING PROCESS AT ELEMENTARY SCHOOL

Turmakhan G.A.

The relevance of the problem under study is determined by the need to develop methodological and technological approaches to the use of digital technologies in the educational process of elementary school. This article considers the problem of using digital learning resources in the realization of educational orientation of junior schoolchildren. The purpose of the research is to consider the possibilities of using digital educational resources at different stages of realization of educational orientation of junior schoolchildren. The article defines the pedagogical conditions that ensure the effectiveness of using digital educational resources in the realization of individual directions of junior schoolchildren. In the course of the research the following methods were used: experimental methods (the founding experiment and experimental training); theoretical analysis; quantitative and qualitative analysis of the obtained results, the method of questionnaire survey to collect empirical data at the stage of the founding experiment.

Keywords: digital educational resource, digital technologies, digital learning, ICT.

REFERENCES

1. Kamylyis P., Punie Y., Devine J. (2015). Promoting Effective Digital - Age Learning - A European Framework for Digitally-Competent Educational Organizations.
2. Prensky M. (2001). Digital Native, Digital Immigrants. On the Horizon. MCB University Press, 9 (5). <http://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20>
3. <https://www-news18>